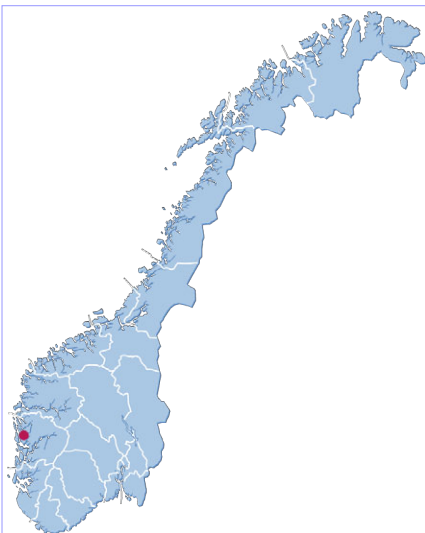
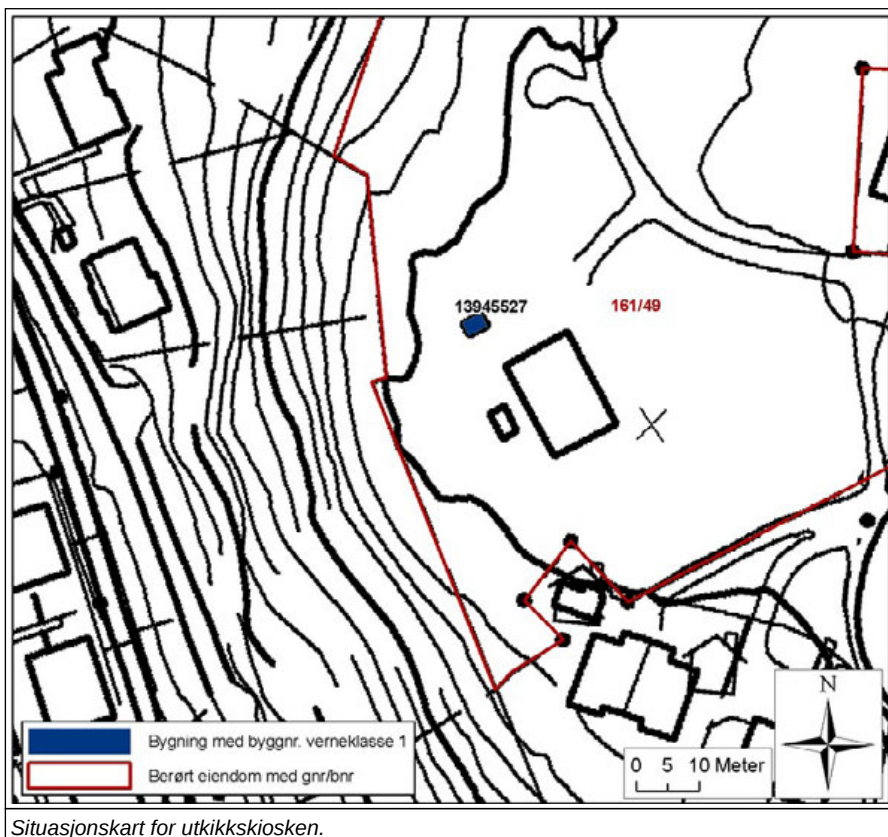

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Hordaland
Kommune:	1201/Bergen
Opprinnelig funksjon:	Sivilforsvarsanlegg
Nåværende funksjon:	Sivilforsvarsanlegg
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	2

Situasjonskart for utkikkskiosken.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9903317	Ravneberget radiomast og utkikkskiosk	1969	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	13945527	161/49

Vern kompleks

Formål:	Formålet er å bevare utkikkskiosken på Ravneberget som arkitektur- og kulturhistorisk viktig eksempel på offentlig bygg for beredskapsformål fra den kalde krigen. Vernet skal sikre anleggets opprinnelige arkitektur. Hovedstruktur i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, vinduer, dører, materialbruk og overflater skal opprettholdes. Den visuelle og funksjonelle sammenhengen med uteområde skal bevares og forvaltes som helhet.
Begrunnelse:	Anlegget er et svært godt bevart eksempel på observasjonspost med utkikkskiosk og radiobunker, bygget av Sivilforsvaret. Observasjonsposter ble etablert som nettverk på punkter med godt utsyn for å kunne få krysspeilinger av detonasjonssted og skadeomfang ved bombeangrep ved krigstilstand. Rapporter fra observasjonspostene var et vesentlig element i disponering av innsatsstyrker, en helt sentral del av Sivilforsvarets operative virksomhet ved krise- og krigstilstand. Utkikkskioskene var slik tiltenkt en lite synlig, men sentral oppgave i beredskapsplanleggingen under den kalde krigen. Observasjonsposter ble anlagt en rekke steder som ledd i beredskapsarbeidet under den kalde krigen, men bare to utkikkskiosker er kjent bevart på landsbasis. Anlegget på Ravneberget har eksteriør og interiør med svært høy grad av opprinnelighet i helhet og detaljer.
Omfang:	Vernet omfatter utkikkskioskens interiør og eksteriør med materialbruk, overflatebehandling og detaljer som fasadeelementer med rekkverk, forstøtningsmur og overflater.

Beskrivelse kulturmiljø

Ravneberget kommandoplass med radiomast består av to separate, men tilknyttete, anlegg beliggende i boligområde sentralt i Bergen by.

1. Tidligere kommandoplass. Fjellanlegg beliggende i bratt skrånende terreng mot vest. Adkomst fra mindre vei til boliger. Anlegget har stått ubrukt noen år og framstår i dårlig stand. Arealet er 891 kvm og anlegget inneholder alle fasiliteter et sivilforsvarsanlegg skal ha. Kommandoplassen er ikke medtatt i landsverneplanen.

2. Radiomast, bunker og observasjonspost er nært tilknyttet hverandre og deler inngang. De er plassert på fjellpynten vertikalt over Ravneberget kommandoplass. Rett øst for radiomast/bunker/observasjonspost ligger en militærbrakke som oppgis å være disponert av HV. Tomten er avsperrert med gjerde og kjøreport, og består foruten anleggene av frodig vegetasjon; busker, kratt, trær og gress. Anlegget deler adkomst og inngang og er delvis innsprengt i fjell, delvis overdekket med masse. Radiomast og -bunker tilknyttet kommandoplass med kabler gjennom fjell. Observasjonsposten, en såkalt utkikkskiosk, er plassert oppe på bunkeren og er etablert for å kunne få krysspeilinger av detonasjonssted og skadeomfang ved bombeangrep.

Eiendomshistorikk

Oppført 1969.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9903317
GAB nr: 13945527
Navn: Ravneberget
radiomast og utkikskiosk
Oppført: 1969

Utomhusanlegg

Elementnr:
Elementnavn: Overdekning
med mur og rekkverk
Beskrivelse: Radiobunker
og utkikskiosk er delvis
innsprengt i fjell, delvis
overdekket med masse.
Inngangspart og
utkikskiosk har
forstøtningsmur med
rekkverk mot nord(øst).

Utkikskiosk og overdekning bunker sett fra SØ. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

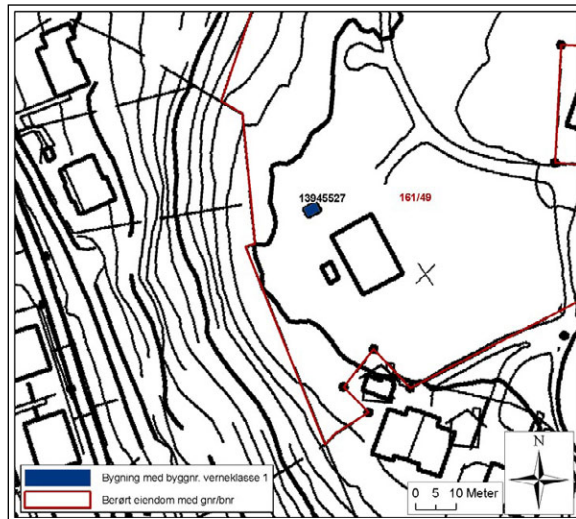
Anlegget sett fra ca. nord. Foto: Leif Anker.

BYGNING 9903317 Ravneberget radiomast og utkikkskiosk

Kompleks 9900396 Ravneberget kommandoplass, radiomast, utkikkskiosk

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	Hordaland SFD
GAB nr:	13945527
Gnr/bnr:	161/49
Oppført:	- 1969
Byggherre:	Sivilforsvaret
Arkitekt:	Sivilforsvaret
Opprinnelig funksjon:	Forsvar
Nåværende funksjon:	Forsvar
Bygningsart:	Ymse
Regulering:	Uregulert: Grunnen er markert som "Båndlagte for forsvarsformål" [sic.] i kommunedelplan Landås bydel (plan-ID 973000) gjeldende fra 15/1 1996.
Vernestatus:	

Situasjonskart utkikkskiosken.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bunker/dekningsrom og utkikkskiosk i armert betong, delvis innsprengt i fjell. Utkikkskiosk utført som kubisk volum oppå bunkeren. Interiøret består av inngangssluse, aggregatrom, kompressorrom, radiatorom og utkikkskiosk. Kiosken har utkikksgluggar mot S, V og N.

Sammendrag bygningshistorie

Bygget som kombinert radiobunker og utkikkskiosk for Sivilforsvaret, muligvis i tilknytning til ekstysk anlegg.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare utkikkskiosken på Ravneberget som arkitektur- og kulturhistorisk viktig eksempel på offentlig bygg for beredskapsformål fra den kalde krigen. Vernet skal sikre anleggets opprinnelige arkitektur. Hovedstruktur i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, vinduer, dører, materialbruk og overflater skal opprettholdes. Den visuelle og funksjonelle sammenhengen med uteområdet skal bevares og forvaltes som helhet.
Begrunnelse:	Anlegget er et svært godt bevart eksempel på utkikkskiosk, bygget av Sivilforsvaret etter sentralt godkjente tegninger. Observasjonsposter ble etablert som nettverk på punkter med godt utsyn for å kunne få krysspeilinger av detonasjonssted og skadeomfang ved bombeangrep ved krigstilstand. Rapporter fra observasjonspostene var et vesentlig element i disponering av innsatsstyrker, en helt sentral del av Sivilforsvarets operative virksomhet ved krise- og krigstilstand. Utkikkskioskene var slik tiltenkt en lite synlig, men sentral oppgave i beredskapsplanleggingen under den kalde krigen. Observasjonsposter ble anlagt en rekke steder som ledd i beredskapsarbeidet under den kalde krigen, men bare to utkikkskiosker er kjent bevart på landsbasis. Kiosken på Ravneberget er en av to utkikkskiosker som er bevart i Sivilforsvaret, og den eneste i kombinasjon med radiobunker. Radiobunker og utkikkskiosk har eksteriør og interiør med svært høy grad av opprinnelighet i helhet og detaljer.
Omfang:	Vernet omfatter utkikkskioskens interiør og eksteriør med materialbruk, overflatebehandling og detaljer som vinduer, fasadeelementer, dører, forstøtningsmur og rekkverk.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:
Interiørnavn: Radiorom, aggregatrom, kompressorrom, inngangssluse
Beskrivelse: Støpt hvitmalt plankeforskalet upusset betong i vegger og himling. Pusset gråmalt armert betong i gulv.

Interiørnr:
Interiørnavn: Utkikkskiosk
Beskrivelse: Vegger og tak i hvitmalt, plankeforskalet og armert betong. Hengslete trelemmer for gluggene. Standplassen for utkikksmannskapene er et kvadratisk "repos" av tre, med atkomst fra bunkeren under via stige gjennom treluke i gulvet.

BYGNING 9903317 Ravneberget radiomast og utkikskiosk

Kompleks 9900396 Ravneberget kommandoplass, radiomast, utkikskiosk

Fasade mot sør og vest. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Radiorom mot øst. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Atkomst til utkikskiosken ved radiomasta er fra bunker gjennom luke i gulvet. Foto: Leif Anker.

Kompressorrom. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Inngang til utkikskiosk sett mot ca. sør. Foto: Leif Anker.

Fra utkikskiosken. Foto: Leif Anker.

BYGNING 9903317 Ravneberget radiomast og utkikkskiosk

Kompleks 9900396 Ravneberget kommandoplass, radiomast, utkikkskiosk

Utkikkskiosk mot SØ. HV-brakka skimtes mellom kiosken og treet. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.